

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af Kvægproduktion

Horsbølgevej 5, 7200 Grindsted

Juni 2019

Dato: 04-06-2019

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.19 P19

Sagsnr.: 18/27536

P10.2.4.1 vs 2

Ks.: /MHA

Sagsbehandler:

Peter Nissen

Tlf. 7972 709

pni@billund.dk

INDLEDNING.....

EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER 3

HØRING 3

GODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ HORSBØLVEJ 5, 7200 GRINDSTED
6

AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER 6

ØVRIGE FORHOLD 7

IKKE-TEKNISK RESUMÉ

VILKÅR

GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED

OFFENTLIGGØRELSE MV.....

KLAGEVEJLEDNING

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....

INDLEDNING 17

BESKRIVELSE OG VURDERING AF HUSDYRBRUGET 17

Husdyrbrugets beliggenhed 17
Stalde og produktioner 19
Gødningsproduktion og -opbevaring 23
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget 23
Foder 24
Energi- og vandforbrug 24
Spildevand 26

PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M. 27

Lugt 27
Støj, rystelser og transport 29
Støv, fluer og skadedyr 31
Lys 32
Landskab og kulturmiljø 32
Driftsforstyrrelser og uheld 33

PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.
35

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur 36
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget 36
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur 37
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur
38
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori
3-natur 38
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)
40
Bilag IV arter 40

BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) 42

OPHØR 42

ALTERNATIVE MULIGHEDER 43

SAMLET VURDERING 43

BILAG

Indledning

Billund Kommune meddelte i 2014 miljøgodkendelse til udvidelse og drift af kvægbruget på Horsbølvej 5, 7200 Grindsted. Der er godkendt et husdyrbrug med 343 køer med tilhørende opdræt, svarende til 630 dyreenheder. Afgørelsen blev meddelt efter hhv. § 12 stk. 3 i den dagældende Husdyrbruglov¹.

Virksomheden har den 8. januar 2019 ansøgt om godkendelse til udvidelse af husdyrbruget. Der er ansøgt om miljøgodkendelse efter reglerne i nugældende Husdyrbruglov², således at husdyrbruget fremover er godkendt til et givent produktionsareal i stedet for et givent antal dyr.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af en ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om godkendelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug omfattet af godkendelse efter § 12 foretager ændringer eller udvidelser, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 2, i lovens kapitel 10.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Horsbølvej 5, 7200 Grindsted. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³ alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Horsbølvej 5, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 1æ, Horsbøl Gdr., Grindsted m.fl.* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 5300005199. Bedriftens CVR nr. er 17517945. CHR nr. er 43881. Husdyrbruget ejes og drives af ejeren, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Høring

Høring af ansøgningen

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² LBK nr. 1020 af 06/07/2018. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

³ BEK nr. 1467 af 06/12/2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside den 13. februar 2019. Offentligheden har herved indenfor en frist på 2 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 4 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke indhentet udtalelse fra eksterne berørte myndigheder efter lovens § 55, stk. 2.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse har i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 4, været i høring i 30 dage til den 28. maj 2019, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Ansøger, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent SAGRO

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 950 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Naboer:

Horsbølvej 1	7200 Grindsted
Horsbølvej 1	7200 Grindsted
Horsbølvej 9	7200 Grindsted
Horsbølvej 13	7200 Grindsted
Horsbølvej 13	7200 Grindsted
Horsbølvej 19	7200 Grindsted
Knækvej 6	7200 Grindsted
Knækvej 6	7200 Grindsted
Norgesvej 2	7200 Grindsted
Norgesvej 2	7200 Grindsted
Lupinvænget 5	7200 Grindsted
Lupinvænget 5	7200 Grindsted
Sønderby Mosevej 4	7200 Grindsted
Sønderby Mosevej 4	7200 Grindsted
Tingvejen 370	7200 Grindsted
Tingvejen 372	7200 Grindsted
Tingvejen 376	7200 Grindsted
Nollund Kirkevej 3	7200 Grindsted
Tingvejen 380	7200 Grindsted

Vesterhedevej 17	7200 Grindsted
Vesterhedevej 17	7200 Grindsted
Vesterhedevej 23	7200 Grindsted
Vesterhedevej 23	7200 Grindsted
Vesterhedevej 27	7200 Grindsted
Vesterhedevej 27	7200 Grindsted
Refshøjvej 7	7200 Grindsted
Skovgårdsvej 4	7200 Grindsted
Tingvejen 372	7200 Grindsted
Tingvejen 376	7200 Grindsted
Vesterhedevej 20	7200 Grindsted
Horsbølvej 5	7200 Grindsted
Horsbølvej 19	7200 Grindsted
Tingvejen 372	7200 Grindsted
Vesterhedevej 17	7200 Grindsted
Vesterhedevej 17	7200 Grindsted
Vesterhedevej 27	7200 Grindsted
Vesterhedevej 17	7200 Grindsted
Tingvejen 370	7200 Grindsted
Skovgårdsvej 4	7200 Grindsted
Tingvejen 370	7200 Grindsted
Vesterhedevej 27	7200 Grindsted

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet afgørelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 4 km fra kommuneskel til nærmeste nabokommune. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Godkendelse af husdyrproduktionen på Horsbølvej 5, 7200 Grindsted

Virksomheden har den 3. december 2018 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse til udvidelse af det eksisterende husdyrbrug.

Med denne afgørelse meddeler Billund Kommune godkendelse af husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte udvidelser og ændringer, efter § 16a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Horsbølvej 5 omfattet af en miljøgodkendelse fra 2014.

Med denne nye afgørelse bortfalder samtlige tilbageværende vilkår i de ovennævnte afgørelser, således at husdyrbrugets anlæg fremover alene reguleres ved vilkårene i den nye afgørelse. Vilkårene i denne nye afgørelse består dels af vil-

kår, som er overført fra de hidtidige godkendelser, og dels af nye vilkår. Der er redegjort nærmere for dette i afgørelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering nedenfor.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, samt en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁴.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de deri nævnte krav og regler kan være en skærpelse af dens godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Horsbølvej 5, 7200 Grindsted, blev i 2014 godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til udvidelser af bygninger og til en kvægbesætning på maksimalt 630 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om en godkendelse til udvidelse af husdyrbruget.

I stedet for dyreenheder skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra husdyrbrugets staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift).

⁴ BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Horsbølvej 13, som ligger ca. 400 m sydvest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 1100 meter nordøst for ejendommens anlæg. Nærmeste byzone er Grindsted ca. 1900 meter nord for husdyrbruget.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

Billund Kommune har vurderet, at husdyrbruget på Horsbølvej 5 kan overholde disse afstandskrav.

Anlæg, besætning og gødning

Der er ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af produktionsarealet med 8.210 m². Husdyrbrugets samlede produktionsareal vil herefter være på 12.355 m².

Der opføres der en bygning med malkestald vest for den nuværende stald.

Der anlægges en ny møddingsplads samt plads til kalvehytter

Plansiloerne udvides med 4.500 m² og der opføres en ny gyllebeholder.

Gylle opbevares i 4 gylletanke på tilsammen 12.000 m³, hvoraf 2 er overdækkede med teltdug.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. areal er lille.

Ansøgningssystemets beregninger af husdyrbrugets ammoniakemission viser, at husdyrbruget overholder de BAT-betingede emissionskrav. Som emissionsreducerende tiltag anvendes drænedede gulve og overdækning af gyllebeholdere. Ansøger har redegjort for, at der ikke kan gennemføres yderligere emissionsreducerende tiltag, hvor der er proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra:

- Håndtering af foder
- Støj ved transport til og fra ejendommen.

Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Antallet af transporter (til- og frakørsel regnes for én transport) er i den ansøgte drift opgjort til ca. 2279 stk. om året, hvilket er en stigning på 977 transporter i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

Det er oplyst, at der i forbindelse med dyreholdet kan forekomme skadedyr. Der foretages rottebekæmpelse og kemisk fluebekæmpelse efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Rottebekendtgørelsen.

Der vil blive etableret udendørsbelysning på østgavlen af den nye stald, samt orienteringslys ved det nye malkecenter.

I alle stalde vil der være dæmpet belysning om natten.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgenæfstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Billund Kommune har vurderet, at denne godkendelse ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Horsbølvej 5 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Ejendommen ligger ikke indenfor områder, som er omfattet af beskyttelseshensyn i forhold til kultur, landskab eller natur.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, ligger ca. 5,4 km mod sydøst. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle søer og vandhuller, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører i naturområderne. Beregningerne viser, at der ikke sker væsentlige påvirkninger.

Kommunen kan konstatere, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til drift af husdyrbruget, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Peter Nissen
Miljøsagsbehandler, Landbrug
Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

4. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktionsanlæg, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").
5. Ved gyllebeholdere skal der, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan opsamles og udsprinkles eller nedsives, når pladsen forinden er rengjort efter brug.
6. Gyllebeholderne på henholdsvis 1.500 og 4.500 m³ skal være forsynede med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
7. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Gødningsopbevaring og -håndtering

8. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Energi- og vandforbrug

9. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.

Affald

10. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
11. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

12. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
13. Regnvand fra nye tagflader skal nedsives på egen matrikel. Nedsivning må ikke give anledning til uhensigtsmæssig ophobning af vand omkring bygningerne. Sker dette, skal regnvandet fra tagfladerne nedsives i faskiner.

Lugt

14. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
15. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

16. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
17. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboel-	Midlingstid
------	-------------	-------------	-------------

		se i det åbne land	
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

18. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

19. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Den årlige transport må ikke overstige den ansøgte mængde i et omfang, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt.
20. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
21. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
22. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

23. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning fra bygningsparcellen samt i forbindelse med til- og frakørsel til denne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.

Skadedyrsbekæmpelse

24. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
25. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og rede-

gørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

26. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

27. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
28. For at forebygge lyspåvirkning fra husdyrbruget skal lamper ophænges, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde.

Driftsforstyrrelser og uheld

29. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækkage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

30. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan lilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
31. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
32. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

33. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de i ansøgningen oplyste teknikker. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

34. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
35. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

36. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16a eller 16b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 50 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkaerne for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse annonceres den 4. juni 2019 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen er sendt til:

Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO, Anita Hingstman ahi@sagro.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 2. juli.2019.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget danner baggrund for miljøgodkendelse af det ansøgte projekt.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af husdyrbruget

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet Sagro indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Horsbølvej 5, idet der ønskes godkendelse til udvidelse af anlæg og besætning. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 8. januar 2019 (version 2). Ansøgningsmaterialet redegør for de samlede påvirkninger fra det fremtidige husdyrbrug efter gennemførelse af de ansøgte ændringer.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift i de nedenstående afsnit. Der stilles vilkår om at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Horsbølvej 13, som ligger ca. 400 m sydvest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 1100 meter nordøst for ejendommens anlæg. Nærmeste byzone er Grindsted ca. 1900 meter nord for husdyrbruget.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.
- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

I bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning.

Ansøger oplyser, at afstandskravene i lovens § 6 og § 8 overholdes.

Kommunens vurdering

⁵ Bekendtgørelse nr. 116 af 23/01/2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte kan overholde afstandskravene i § 6 og § 8, og at anlæggets eksisterende og ansøgte placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Stalde og produktioner

Ved godkendelsen fra 2014 blev husdyrbruget godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til en besætning på maksimalt 630 DE, som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer.

I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift i stedet baseres på størrelsen af staldarealet og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

Nedenfor følger en gennemgang af de enkelte bygningers anvendelse ved den fremtidige drift. Bygningernes placering fremgår af bilag 2.

Bygning 1. Løsdriftsstald indrettet som sengestald med spalter og dybstrøelse. I den nordøstlige ende er der en malkestald. Der ønskes mulighed for, at dette område kan inddrages til produktions-areal. Den sydvestlige del af stalden er i dag indrettet med dybstrøelsesbokse. Dette ønskes i fremtiden ændret til sengestald med spalter. Staldafsnittet er i miljøgodkendelsen fra 2014 godkendt til sengestald med spalter. Produktionsarealet er angivet til 90 m² dybstrøelse og 4.025 m² sengestald med spalter. Stalden er med naturlig ventilation.

Bygning 2. Dybstrøelsesstald i forlængelse af løsdriftsstalden. Produktionsarealet er angivet til 480 m² dybstrøelse. Dette er uændret i forhold til den nuværende indretning. Stalden er med naturlig ventilation.

Bygning 3. Ny dybstrøelsesstald der opføres i samme materialer og med samme dimensioner som bygning 2. Produktionsarealet er 480 m² dybstrøelse. Stalden bliver med naturlig ventilation.

Bygning 4. Ny kalveplads på ca. 1.015 m². Produktionsarealet er angivet til 690 m² dybstrøelse. Kalve-pladsen får afløb til gyllebeholder. Den etableres med 2 m randzone hele vejen rundt, så der er fald ind mod afløbene.

Bygning 5. Maskinhus og halvtag til kalve. Halvtaget er indrettet med dybstrøelsesbokse. Produktions-arealet er angivet til 80 m² dybstrøelse og er uændret i forhold til den nuværende drift. Stalden er med naturlig ventilation.

Bygning 6. Gyllebeholder på 1.000 m³ fra 1992. Der anvendes et naturligt flydelag.

Bygning 7. Gyllebeholder på 1.500 m³ fra 2001. Der er fast overdækning på beholderen.

Bygning 8. Gyllebeholder på 4.500 m³ fra 2010. Der er fast overdækning på beholderen.

Bygning 9. Ny møddingsplads på ca. 20x20 m. Den nye møddingsplads etableres i tilknytning til den nye kalveplads og får afløb til gyllebeholder. Møddingspladsen etableres med sideafgrænsning.

Bygning 10. Ny gyllebeholder på 5.000 m³. Der anvendes et naturligt flydelag.

Bygning 11. Ny stald og malkecenter på ca. 38 x 170 m. Staldens sider etableres med betonelementer forneden og hvide/grå gardiner over. Gavlene bliver i blå stålplader, og taget i lysgrå eternit. Materialerne er de samme som ved den eksisterende løsdriftsstald. Staldens indretning er endnu ikke fastlagt. Produktionsarealet er derfor angivet til 100 % produktionsareal, fordelt på 600 m² dybstrøelse og 5860 m² sengestald med fast drænet gulv. Stalden bliver med naturlig ventilation. Ca. 1200 m² er indrettet med malkestald og opsamlingsplads.

Bygning 12. Nyt malkecenter der etableres i tilknytning til den nye løsdriftsstald. Bygningen bliver ca. 25 x 50 m. Denne bygning er i beregningerne regnet som stald og er i ansøgningen inkluderet i bygning 11.

Bygning 13. Udvidelse af plansiloerne mod vest med to siloer på ca. 23 x 92 m inkl. forplads. De to siloer bliver adskilt af siloelementer på 3 m.

Bygning 14. Eksisterende plansiloer.

Bygning 15. Udvidelse af plansiloerne mod øst med ca. 3 x 92 m inkl. forplads. Der laves en afgrænsning af plansiloen med siloelementer på 3 m.

Bygning 16. Maskinhus.

Bygning 17. Værksted/garage.

Bygning 18. Stuehus.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift samt 8 års drift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Bygningsareal	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal
Ansøgt drift			

1.Løsdriftsstald	5226	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	205
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1085
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	190
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	840
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1755
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	90
2.Dybstrøelse	484	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	480
3.Dybstrøelse	485	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	480
4.Plads til kalvehytter	1014	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	690
5.Ungdyr	130	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	80
11.Ny stald og malkecenter.	6460	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	600
		Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	7079
I alt			13574
Nudrift			
1.Løsdriftsstald	5256	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	885
		Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	790
		Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1630
		Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	190
		Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	90
2.Dybstrøelse	484	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	480
5.Ungdyr	130	Kalve under 6 måneder. Dybstrøelse	80
I alt			4145
8 års drift			
5.Ungdyr	130	Kalve under 6 måneder. Dybstrøelse	80
Kalvehytter	250	Kalve under 6 måneder. Dybstrøelse	250

Løsdriftsstald	2835	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1630
		Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	190
		Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	90
I alt			2240

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger og opgørelser af de eksisterende og fremtidige produktionsarealer (se bilag 3).

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁶ regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde, staldsystemer og produktioner, som disse er vist i tabel 1.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommu-

⁶ BEK nr. 116 af 23/01/2019 om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

nen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbruget frembringer flydende husdyrgødning. Gyllen opbevares i fire gylletanke på samlet 12.000 m³, 2 beholdere er overdækket med teltdug. Gyllebeholderen på 5000m³ er en del af det ansøgte projekt.

Ansøger oplyser at, husdyrbrugets opbevaringskapacitet til hver en tid opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der anlægges en ny møddingsplads på ejendommen.

Kommunens vurdering

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget har adgang til tilstrækkelig opbevaringskapacitet, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, dvs. de på tidspunktet for den aktuelle afgørelse gældende emissionsfaktorer og gældende virkemidler. Vilkårene om virkemidler og miljøteknologi i den gældende godkendelse eller tilladelse for det pågældende staldafsnit fastholdes med den relative ammoniakreducerende effekt, som de tillægges at have på afgørelsestidspunktet.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakemission fra anlægget under forudsætning af, at 2 af gyllebeholderene har fast overdækning. Dette videreføres i denne godkendelse.

I ansøgningen er det beregnet, at det samlede BAT-krav for det ansøgte projekt er på 14337 kg NH₃-N/år.

I Husdyrgodkendelse.dk er det endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 14089 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Horsbølvej 5 er dermed overholdt med en margin på 248 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

Overholdelse af BAT for ammoniakemissionerne er baseret på de anvendte staldsystemer og på anvendelse af ammoniakreducerende teknikker (overdækning af gyllebeholdere). I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" er der opstillet vilkår, som fastlægger anvendelse af de staldsystemer, der er lagt til grund for beregningerne af husdyrbrugets ammoniakemissioner.

Overdækning af gyllebeholdere

Fast overdækning af gyllebeholder (telt, betonlåg eller flydedug) er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste i 2006 og revideret i 2014. Vilkårsforslagene i ovennævnte teknologiblade er samtidig optaget uændrede som vilkårsforslag på Teknologilisten.

Der stilles vilkår om fast overdækning af 2 gyllebeholdere.

Foder

Ensilage opbevares i plansiloer. Der søges om opførelse af nye plansiloer. Disse opføres i tilknytning til de eksisterende plansiloer nord for Horsbølvej.

Kraftfoder opbevares løst i bygning 16 samt i en 6 t kraftfodersilo i bygningen. Der står en mindre kraftfodersilo langs med løsdriftstalden, men denne har ikke været i drift i en årrække.

Halm opbevares i stalden eller i bygning 16.

Kommunens vurdering

Det vurderes, at opbevaringen af foder sker på en måde, som minimerer risikoen for forurening og tilhold af skadedyr.

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke det specifikke næringsstofindhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normalt for fodersammensætningen, hvorfor der ikke skal stilles vilkår herom i denne godkendelse.

Energi- og vandforbrug

I ansøgningen er der oplyst følgende om energi- og vandbesparende foranstaltninger:

Vand

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og rengøring. Det nuværende vandforbrug er ca. 17.500 m³. Vandforbruget vil stige som følge af den øgede besætning på ejendommen.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller drikkekar, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Ved etablering af den nye stald og malkecenter vil der være fokus på valg af vandbesparende teknikker.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsageligt til gylle-pumpning, belysning, skrabere og malkning.

Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Det nuværende elforbrug er ca. 205.000 kWh. Elforbruget forventes at stige som følge af det nye staldbyggeri. Der vil bl.a. være et øget elforbrug i forbindelse med malkning og belysning.

Ved etablering af den nye stald og malkecenter vil der være fokus på valg af energibesparende teknikker.

Dieselforbruget er ca. 20.000 l. Dieselforbruget vil stige i takt med, at ejendommen udvider sit udbringningsareal.

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Lys:

Der er udendørs belysning på løsdriftsstaldens østgavl. I gårdspladsen ved stuehuset og garagen er der udendørsbelysning med bevægelsessensor på garagens nordside.

Der vil blive etableret udendørsbelysning på østgavlen af den nye stald, samt orienteringslys ved det nye malkecenter.

I alle stalde vil der være dæmpet belysning om natten. Der er ovenlysplader i taget på begge løsdriftstalder samt åbning i kip. Derudover er siderne åbne. Der er ingen omkringboende, der har udsyn til anlægget på Horsbølvej 5, og som kan blive generet af lys fra ejendommen.

Ventilation:

Alle stalde har naturlig ventilation.

Kommunens vurdering

Med henblik på at sikre anvendelse af BAT på husdyrbruget stilles vilkår om, at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.

Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik")

Der er stillet vilkår til at belysning ikke må give anledning til gener.

Affald

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Billund Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Der er en container på 800 l til erhvervsaffald. Containeren tømmes hver 14. dag. Større mængder brændbart affald afhentes af renovationsfirma eller afleveres på den kommunale modtagestation ved Grindsted.

Kanyler og andre spidse genstande opbevares i brudsikkert og tæt emballage og afleveres til dyrlæge eller på den kommunale genbrugsstation. Medicinrester afleveres til dyrlæge eller apotek. Der forekommer dog sjældent rester, da al medicin normalt bruges op.

Der er normalt ikke "ikke forbrændingseget affald" (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.) i forbindelse med den daglige drift. I tilfælde af den type affald opstår, vil det blive bortskaffet til den kommunale genbrugsplads.

Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Service og reparation af maskiner foretages af mekaniker. Mekaniker bortskaffer spildolie, brugte batterier m.m.

Maskinstation står for opbevaring og bortskaffelse af evt. kemikalierester.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Kommunens vurdering

Billund Kommune vurderer, at ansøger med det beskrevne, håndterer og bortskaffer affald i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Der stilles vilkår til håndtering af affald.

Spildevand

Sanitært spildevand fra den eksisterende løsdriftsstald (bygning 1) ledes til trixtank. Det er på nuværende tidspunkt ikke afklaret, om der skal være bad/toilet i den nye stald (bygning 11) eller malkecenter (bygning 12). Hvis dette bliver tilfældet, vil de nødvendige tilladelser blive indhentet inden etablering.

Overfladevand fra plansiloerne nord for ejendommen ledes til opsamlingsbrønd hvorfra det sprinkles ud på mark. Overfladevandet fra de nye siloer vil også blive sprinklet ud.

Overfladevand fra den nye møddingsplads (bygning 9) og kalveplads (bygning 4) vil blive ledt til gyllebeholder.

Afledningen af tagvand fra de eksisterende bygninger er uændret. Tagvand fra den ældre del af den eksisterende løsdriftsstald ledes til faskiner, mens det fra den nyere del ledes ud på jord. Der sker ingen opsamling af tagvand fra maskinhuset (bygning 16), maskinhus/halvtag til kalve (bygning 5) og dybstrøelsesstalden (bygning 2).

Tagvandet fra det nye malkecenter (bygning 12), den nye løsdriftsstald (bygning 11) og den nye dybstrøelsesstald bliver ledt ud på jorden.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen⁷ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Der stilles vilkår om nedsivning af tagvand på egen grund.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³

⁷ BEK nr. 1469 af 12/12/2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

	til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 6. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Horsbølvej 13, som ligger ca. 400 m sydvest for staldene. Lugt til nærmeste samlede bebyggelse er beregnet til et rekreativt område, der er beliggende ca. 1100 meter nordøst for ejendommens anlæg. Nærmeste byzone er Grindsted ca. 1900 meter nord for husdyrbruget.

Resultatet af lugtberegningerne for Horsbølvej 5 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	1345 m	1900 m
B: Samlet bebyggelse	1024 m	1255 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	513 m	525 m

Tabel 7. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne er i forhold til alle kategorier baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg på 20 %.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 952 meter.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlig, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra:

Der vil være støj fra traktor/læssesmaskine ved fodring. Dette er begrænset til et kort tidsrum om dagen.

Vakuumpumpe til malkeanlæg er placeret inden døre i teknikrum, og forventes derfor ikke at udgøre nogen støjgene.

Der er naturlig ventilation i staldene. Der er dog ventilatorer i løsdriftsstaldene, der anvendes i varme perioder om sommeren, for at sikre et godt luftskifte i stalden. Støj fra disse ventilatorer er begrænset til inde i selve stalden.

Levering og indblæsning af foder foregår af kort varighed.

Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder sker en gang hver 14. dag, vha. elpumpe. Omrøring af gyllebeholderne sker kun forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt internt på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr og afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets/mejeriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Der er redegjort for, at transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentlige støjgener i nærmiljøet.

Ansøger har angivet oplysninger om transportomfanget jf. nedenstående skema. Antallet af transporter er sammenstillet med antallet af transporter i godkendelsen fra 2014.

Type	Antal/år, før	Antal/år, efter
Udbringning af gylle	308	600
Udbringning af dybstrøelse	62	120
Afhentning af gylle til biogas	90	260
Græs og majs til ensilering	480	900
Hjemkørsel af halm	18	30
Indkøbte foderstoffer	26	26
Indkøbt kunstgødning	4	4
Diesel	10	10
Dyr til slagteri	35	40
Døde dyr	30	50
Affald	30	30
Hjælpestoffer m.m.	26	26
Mælk	183	183
Samlet antal transporter	1.302	2.279

Tabel 8: Transport før og efter.

Ved ovenstående estimat på de fremtidige antal transporter til og fra ejendommen stiger antallet fra 1.302 til 2.279 transporter, svarende til en stigning på 977 transporter. Det er behæftet med en stor usikkerhed. Der ligger ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler, som kan blive generet af det øgede antal transporter. Øvrige nabobeboelser vil blive passeret på offentlig vej.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for

områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener, herunder i betragtning af afstanden til følsomme omgivelser. Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997⁸ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Horsbølvej 5 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb stilles der vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning. Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Fluer

På ejendommen bekæmpes fluer efter behov. Der strøes eller sprøjtes fluebekæmpelsesmidler. Der anvendes desuden smøremiddel til bekæmpelse af fluer i stalden.

Rotter

Til bekæmpelse af rotter og mus bruges der et autoriseret firma. Hvis der konstateres rotter tilkaldes firmaet.

Der tilstræbes en god hygiejne for at undgå gener fra fluer og skadedyr.

Støv

Der er ingen væsentlige støvgener i forbindelse med den daglige drift på ejendommen.

⁸ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

Der kan være lidt støvgener i forbindelse med strøning, men dette er begrænset til inde i selve staldene.

Der kan opstå støv ved levering/indblæsning af foder. Dette er af kort varighed, og er kun indenfor ejendommens matrikel.

Adgangsvejen til ejendommen er en asfalteret vej, hvorfor der ikke er væsentlige støvgener fra kørsel til og fra ejendommen. Der ligger desuden ikke nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler.

Det vurderes at der vil være få støvgener fra ejendommen, og at det derfor ikke vil være til gene for omkringboende naboer.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der er stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Desuden er der stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, samt opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig er der stillet krav om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

Lys

Der er udendørs belysning på løsdriftsstaldens østgavl. I gårdspladsen ved stuehuset og garagen er der udendørsbelysning med bevægelsessensor på garagens nordside.

Der vil blive etableret udendørsbelysning på østgavlen af den nye stald, samt orienteringslys ved det nye malkecenter.

I alle stalde vil der være dæmpet belysning om natten. Der er ovenlysplader i taget på begge løsdriftstalder samt åbning i kip. Derudover er siderne åbne. Der er ingen omkringboende, der har udsyn til anlægget på Horsbølvej 5, og som kan blive generet af lys fra ejendommen.

På baggrund af ovenstående vurderes der ikke at være særlige lysgener for omgivelserne.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen efter den ansøgte udvidelse fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig, f.eks. lamper hvor lyset kastes direkte mod naboer.

Landskab og kulturmiljø

Anlægget er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde.

Landskabet er åbent med læhegn langs markerne.

Ejendommen ligger i et område, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal ikke er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

I henhold til kommuneplanen er området ikke udpeget som skovrejsningsområde, værdifuldt eller uforstyrret landskab, særlig natur, eller omfattet af geologiske, økologiske, eller kulturhistoriske udpegninger. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer, hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv. Således er aktiviteterne samlet, hvor man kan få optimal udnyttelse af staldanlæg samt faciliteter til foderopbevaring, -forarbejdning, udfodring samt lagre til husdyrgødning. Anlægget fremstår som en stor men samlet enhed der knytter sig til adressen og de aktiviteter, der allerede er på stedet.

Ansøger vurderer, at den ansøgte placering af det nye byggeri ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Kommunens vurdering

Horsbølvej 5 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv. Ejendommen ligger udenfor udpegede områder, som i kommuneplanen er omfattet af retningslinjer af hensyn til naturmæssige, landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og Kommuneplan 2017 - 2029, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området og med det til tænkte formål.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt, da husdyrbruget ligger i et landskab præget af landbrugsejendomme. Der er flere læhegn i området som skærmer for indsigt til bygningerne. De nye stald bygninger opføres primært parallelt med den eksisterende stald og vil derfor ikke ændre markant på oplevelsen af husdyrbrugets bygninger.

Driftsforstyrrelser og uheld

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, eller hvis det der sker, ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie.

Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er ingen kemikalier på ejendommen.

Dieseltankene er placeret på fast bund uden afløb, hvilket sikrer at der er mulighed for at opsamle spild.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholdernes tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet.

Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance. Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Pumpning af gylle sker altid under opsyn.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvist fladt. Gyllen vil blive opdæmmet vha. halmballer eller jord.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsområder.

Ifølge Billund Kommunes oplysninger er der opstillet følgende olietanke på ejendommen:

Olietank fra 2008 på 1200 liter.

Olietank fra 2004 på 1200 liter.

Olietanke skal drives efter gældende Olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på

at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med, at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, idet der til kravet om tankpistol tilføjes, at denne kan tillades fastlåst i åben stilling, hvis pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der er stillet vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet. I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. Der er derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om det ansøgte projekt kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
 - a) højmoser,

- b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁹ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 14089 kg N/år. Dette er en meremission i forhold til nudriften på 9.262 kg N/år. Meremissionen i forhold til driften for 8 år siden på 10.884 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

⁹ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 – Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Naturpunkt	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhead natur
Natura2000	1	Hedeomr. Ved St. Råbjerg	5400	0	0	0	Bn
Hede	2	Hede	1500	0,3	0,2	0,3	Bn
Mose	3	Mose	1200	0,2	0,1	0,1	Bn
NH4 skov	3	NH4 skov	400	1,9	1,6	2,3	Skov
(6). NH4 skov	3	NH4 skov	850	1,1	1	1,5	Skov
Vandhul	3	Vandhul	500	0,8	0,7	1	Bn

Tabel 9. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

Der er foretaget beregning på ammoniakdepositionen til enkelte naturområder. I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i naturpunkterne er "Blandet natur med lav bevoksning", bortset fra de potentielt ammoniakfølsomme skovområder, hvor der er anvendt ruheden "Skov". I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i alle oplande mellem anlægget og naturpunkterne er "Landbrug". Billund kommune finder, at de anvendte ruheder er det mest korrekte grundlag.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Det er oplyst i ansøgningen, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition for Horsbølvej 5 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i 1 stk. kategori 2-natur (hede), jf. ovenstående skema.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer, som har betydning for ammoniaktabet til omgivelserne, bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er ca. 5,4 km mod nordvest.

Hedeområder ved Store Råbjerg er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet. Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

Da ejendommen er placeret ca. 5,4 km fra et Natura 2000 område, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. I overensstemmelse med resultatet af beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk (jf. punkt 1 i ovenstående tabel) er det kommunens vurdering, at der i en afstand på 5,4 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Horsbølvej 5 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 36, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2:

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Nærmeste kategori 3 natur er en mose beliggende 1200 meter øst for husdyrbrugget. Her er totaldepositionen 0,2 kg N/ha år. Det vurderes at totaldepositionen på øvrige naturarealer som ligger længere væk, vil være lavere og derfor er der ikke udført beregninger til andre kategori 3 naturarealer.

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Sydvest og nordøst for ejendommen ligger potentielt ammoniakfølsom skovarealer.

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakdeposition til skovarealet, som viser, at totaldeposition, merdeposition (nudrift) og merdeposition (8-årsdrift) er hhv. 2,1, 1,7 og 1,4 kg N/år til arealet.

På luffoto fra 1954 og frem til 2004 ses det tydeligt at arealet på dette tidspunkt er landbrugsareal. Herefter er arealet tilplantet med nåletræer. Det korte tidsrum med skov gør, at kommunen ikke finder det relevant at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt der er tale om ammoniakfølsom skov, jf. ovennævnte kriterier fra bekendtgørelsens § 2.

Udover ovennævnte naturtyper er der også enkelte søer i området. Hovedparten af næringsstofflørslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra de tilstødende arealer. Kommunen har ingen gældende retningslinjer for søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Der er udført depositionsregninger til en sø ca. 500 meter sydvest for husdyrbruget, her er totaldepositionen på 1 kg. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således

ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹⁰ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Horsbølvej 5 eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

¹⁰ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registeret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer inden for en afstand af 1000 meter fra anlægget. Der er ikke registreret Bilag IV padder i disse søer.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb og søer.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I ovenstående gennemgang er ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT indarbejdet i de enkelte afsnit. Herudover oplyser ansøger følgende:

BAT-niveauet er angivet som eksisterende stald niveau for bygning 1 (eksisterende løsdriftsstald), bygning 2 (dybstrøelsesstald) og bygning 5 (ungdyr på dybstrøelse) og som ny stald niveau for bygning 3 (ny dybstrøelsesstald), bygning 4 (kalveplads) og bygning 11 (ny løsdriftsstald).

I den eksisterende løsdriftsstald tilføjes den nuværende malkestald til produktionsarealet. Det svarer til et produktionsareal på ca. 205 m². Denne ændring er angivet med BAT-krav svarende til niveauet for ny stald, idet der er tale om en renovering. Derudover ændres et nuværende dybstrøelsesafsnit i den eksisterende løsdriftsstald til sengestald med spalter. I miljøgodkendelsen fra 2014 er dette staldafsnit godkendt med staldsystemet sengestald med spalter. I ansøgningen er BAT-kravet angivet som ikke realiseret, BAT fastsat i tidligere afgørelse.

Der er anvendt følgende miljøteknologier:

- Overdækning af gyllebeholder på 4.500 m³ og 1.500 m³.
- Staldsystemet i den nye stald er dybstrøelse og sengestald med fast drænet gulv.

Der er ikke fortaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Kommunens vurdering

Husdyrbruget på Horsbølvej 5 er ikke et IE-husdyrbrug og er således ikke omfattet af BAT-kravene til IE-husdyrbrug. I ovenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering af husdyrbruget er der i de enkelte afsnit redegjort for BAT-krav, der er implementeret som bestemmelser i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, herunder krav vedrørende ammoniakemissioner.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Ophør

I tilfælde af ophør af produktionen oplyser ansøger, at stalde, gyllekanaler og gylletanke, vil blive tømt og rengjort.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår. Dette er i overensstemmelse med krav om vilkårsstillelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1, nr. 12.

Ved ophør af aktiviteter på husdyrbruget finder kapitel 4 b i lov om forurenede jord endvidere anvendelse, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46, stk. 1. I § 46 er det defineret, hvad der forstås ved ophør. Af § 46, stk. 3, fremgår bl.a., at husdyrbrug senest 4 uger efter driftsophør skal anmelde dette til tilsynsmyndigheden med oplæg til en vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurenede jord.

Da disse krav reguleres direkte af bekendtgørelsens regler, er der ikke fastsat vilkår herom i denne afgørelse.

Alternative muligheder

Den ansøgte løsning er valgt, idet den fremtidssikrer ejendommen. Med denne miljøgodkendelse følger en fleksibilitet, således at der kan skiftes i antallet og sammensætningen af dyrene/dyretypen. Dermed vil ejendommen både kunne benyttes til kvier, malkekøer, malkekøer med opdræt osv.

Alt nybyggeri opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri, da det vil give den bedste logistik på ejendommen, samtidigt med at det tilgodeser de landskabelige hensyn. Der går en højspændingsledning tværs over ejendommen, hvilket er årsagen til, at den nye stald er flyttet længere mod vest. Det samme gør sig gældende for den nye gyllebeholder.

Der er ikke overvejet alternative placeringer til nybyggeriet.

Det vurderes, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Kommunens vurdering

Kommunen finder, at ansøgers redegørelse for alternative løsninger er tilstrækkelig.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der med de fastsatte vilkår kan meddeles godkendelse til drift af husdyrbruget, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne sårbarhed og kvalitet, samt
- Drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige indvirkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Det vurderes desuden, ud fra de ovenstående beskrivelser og vurderinger samt ansøgers øvrige oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, at det ansøgte væ-

sentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på flg. punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Eksisterende og fremtidige produktionsarealer
- Bilag 4: Naturarealer hvortil der er udført depositionsregninger
- Bilag 5: Afløbsplan